

KS. ZBIGNIEW GŁOWACKI

SPRAWOZDANIE Z SYMPOZJUM NAUKOWEGO
„*QUOD ITAQUE REDEMPTORIS NOSTRI CONSPICUUM FUIT*
IN SACRAMENTA TRANSIVIT – SAKRAMENTY W MISTERIUM KOŚCIOŁA”
POŁĄCZONEGO Z WRĘCZENIEM KSIĘGI PAMIĄTKOWEJ
DEDYKOWANEJ KS. PROF. CZESŁAWOWI KRAKOWIAKOWI
Z OKAZJI SIEDEMDZIESIĄTYCH URODZIN

16 grudnia 2014 r. na Wydziale Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II odbyło się sympozjum naukowe „*Quod itaque Redemptoris nostri conspicuum fuit in sacramenta transivit* – sakramenty w misterium Kościoła”. Szczególną okazją do tego naukowego spotkania był jubileusz siedemdziesiątych urodzin lubelskiego liturgisty ks. prof. Czesława KRAKOWIAKA. Sympozjum zgromadziło czołowych liturgistów polskich z głównych ośrodków naukowych na czele z przewodniczącym Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Konferencji Episkopatu Polski Biskupa bp. dr. Adamem BAŁABUCHEM.

W imieniu gospodarzy zebranych gości przywitał Kierownik Katedry Historii Liturgii w Instytucie Liturgiki i Homiletyki na Wydziale Teologii KUL, dr hab. prof. KUL Waldemar PAŁĘCKI MSF. Pierwsza część spotkania poświęcona została uhonorowaniu osoby ks. prof. Czesława Krakowiaka. W imieniu zebranych głos zabrał dyrektor Instytutu Liturgiki i Homiletyki na Wydziale Teologii KUL, ks. dr hab. prof. KUL Bogusław MIGUT. Przedstawił on pokrótce życiorys Jubilata, wskazując w nim zwłaszcza te wydarzenia, które przyczyniły się do ukształtowania osobowości przyszłego liturgisty. Wśród nich na pierwszym miejscu znalazło się rozpoczęcie II Soboru Watykańskiego, gdyż – jak zaznaczył prelegent – Ksiądz Profesor należy do pokolenia księży, których życie ściśle wpisało się w dzieje Soboru i jego reformy. Nauka Soboru stała się inspiracją dla przyszłego profesora najpierw w formacji

---

Ks. dr ZBIGNIEW MICHAŁ GŁOWACKI – adiunkt Katedry Teologii i Duchowości Liturgicznej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; adres do korespondencji – e-mail: z.glowacki@kul.pl

seminaryjnej w Seminarium Duchownym w Lublinie, a następnie, po otrzymaniu święceń prezbiteratu 16 VI 1968 r., w pracy duszpasterskiej i naukowej.

Następnie ks. prof. Migut przedstawił kolejne etapy kapłańskiej i naukowej drogi Jubilata. Jej początkiem była praca duszpasterska ks. Czesława Krakowiaka w parafii św. Tomasza w Zamościu, gdzie był katechetą i opiekunem ministrantów. Po krótkim okresie wikariatu w parafii św. Teresy w Lublinie rozpoczął się dlań okres studiów doktoranckich. W latach 1973-1983 Ksiądz Profesor łączył pracę naukową z pełnieniem funkcji prefekta w Lubelskim Seminarium Duchownym. Czas studiów dał mu szansę spotkania zaangażowanych w odnowę liturgiczną profesorów: Waclawa Schenka, Adama Szafrąńskiego, Franciszka Blachnickiego i Wojciecha Danielskiego, od których czerpał nie tylko wiedzę liturgiczną, ale uczył się łączenia liturgii z życiem. Zwieńczeniem pierwszego okresu studiów była praca licencjacka, napisana pod kierownictwem ks. prof. Waclawa Schenka, na temat nowego *Ordo confirmationis*. Podjęcie studiów doktoranckich zaowocowało powstaniem rozprawy doktorskiej *Teologia sakramentu namaszczenia chorych według „Ordo unctionis infirmorum” z 1972* na seminarium prowadzonym przez ks. prof. Adama Szafrąńskiego i obronionej w listopadzie 1978 r. Przewód habilitacyjny ks. Czesława Krakowiaka został otwarty na Wydziale Teologii KUL w marcu 2003 r. na podstawie dorobku naukowego i rozprawy *Katechumenat chrzcielny dorosłych w Kościele posoborowym* (Lublin 2003). Kolokwium habilitacyjne odbyło się 24 VI 2003 r., a tytuł doktora habilitowanego został zatwierdzony 24 XI 2003 r. decyzją Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych.

W laudacji wymienione zostały także funkcje, jakie Jubilat pełnił na KUL-u aż do przejścia na emeryturę. W latach 2004-2014 był kierownikiem Katedry Teologii Liturgii. Uchwałą Senatu Akademickiego KUL z dnia 29 XI 2004 r. powołany został na stanowisko profesora KUL. Od 1 IX 2008 r. do 30 IX 2009 r. pełnił funkcję Dyrektora Instytutu Teologii Pastoralnej KUL. Od 2004 r. do 2013 r. prowadził seminarium doktoranckie z teologii liturgii dla studentów specjalizacji liturgicznej, czego owocem jest osiem doktoratów napisanych pod jego kierunkiem. Decyzją Prezydenta RP z dnia 9 września 2013 r. otrzymał tytuł profesora. Dnia 26 maja 2014 r. został powołany przez Polską Akademię Nauk Oddział w Lublinie w skład Komisji Teologii Oddziału PAN w Lublinie. W przemówieniu podkreślone zostało także zaangażowanie Jubilata w duszpasterstwo liturgiczne w diecezji lubelskiej, zwłaszcza poprzez prace prowadzone po dziś dzień w ramach Diecezjalnej (a następnie Archidiecezjalnej) Komisji Liturgicznej – od 1973 r. jako jej członek, a od 1992 r. jako przewodniczący.

Kolejnym punktem laudacji było przedstawienie kierunków badań prowadzonych przez ks. prof. Czesława Krakowiaka. Ks. prof. Migut stwierdził, że nie ma chyba takiego obszaru teologii liturgii, który byłby poza kręgiem zainteresowań Jubilata – i to stwierdzenie było wstępem do przedstawienia poszczególnych nurtów teologicznych, którymi zajmował się Ksiądz Profesor. Wymienione zostały: kierunek

dotyczący sakramentów świętych (zwłaszcza pogłębionej teologii sakramentów inicjacji chrześcijańskiej), nurt mistagogiczny, swoista kairologia liturgiczna, w której podkreślona została umiejętność odczytywania przez Jubilat „znaków czasu” dla liturgii i liturgiki. Do ważnych tematów liturgicznych podejmowanych przez Jubilata zaliczone zostały także zagadnienia teologiczno-pastoralne, jak też nurt encyklopedyczny, ujawniający wyjątkową dbałość o systematyzację i poprawność metodologiczną, co jest zresztą charakterystyczną cechą całej działalności liturgicznej Księdza Profesora.

Następnie głos zabrał J.M. ks. prof. dr hab. Antoni DĘBIŃSKI, rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. W swym wystąpieniu przede wszystkim podziękował ks. prof. Czesławowi Krakowiakowi za jego wieloletnią pracę dydaktyczno-naukową. Ksiądz Rektor podkreślił także w swym wystąpieniu, że zarówno podejmowane przez Księdza Profesora badania naukowe, jak też działalność dydaktyczna wpisują się w tworzenie całego uniwersytetu. Wręczenie Jubilatowi książki pamiątkowej, zatytułowanej „*Quod itaque redemptoris nostri conspicuum fuit in sacramenta transivit* – sakramenty w misterium Kościoła”, przygotowanej przez współpracowników Księdza Profesora, było punktem kulminacyjnym tej części sympozjum. Po nim słowa podziękowania skierowali do bohatera tego dnia Wielki Kanclerz KUL, arcybiskup metropolita lubelski, dr hab. Stanisław BUDZIK, dziekan Wydziału Teologii KUL, ks. prof. dr hab. Mirosław KALINOWSKI, oraz przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Konferencji Episkopatu Polski Biskup, bp dr Adam BAŁABUCH. Ich wystąpienia były okazją do wyrażenia wdzięczności za zaangażowanie Księdza Profesora w życie Kościoła w archidiecezji lubelskiej, w działalność Wydziału Teologii KUL oraz prace komisji Konferencji Episkopatu Polski zajmującej się sprawami liturgii.

Na zakończenie tej części spotkania przemówił sam Jubilat – ks. prof. Czesław KRAKOWIAK. Słuchacze mieli możliwość jeszcze raz przejść wraz z Jubilatem drogą jego kapłańskiego i naukowego życia. Wspominane poszczególne fakty i wydarzenia, które się na nią składały, były związane z konkretnymi ludźmi, którzy wpisali się na stałe w życie Księdza Profesora. Była to dla Jubilata okazja wyrażenia im swej wdzięczności, a dla słuchaczy wyjątkowa, żywa lekcja historii polskiej liturgiki.

Po przerwie, wykorzystanej na osobiste złożenie gratulacji Jubilatowi, a także nie mniej ważne dla nauki rozmowy poza aulą wykładową, rozpoczęła się naukowa część sympozjum. W pięciu referatach rozwinięto myśl zawartą tak w tytule sympozjum, jak i książki jubileuszowej: „*Quod itaque redemptoris nostri conspicuum fuit in sacramenta transivit* – sakramenty w misterium Kościoła”. Pierwszy referat, zatytułowany *Liturgia chrześcijańska celebracją Misterium Chrystusa «in Sacramento» w świetle źródeł liturgiczno-patrystycznych*, wygłosił ks. dr hab. Daniel BRZEZIŃSKI (UMK Toruń). W swym wystąpieniu, w oparciu o źródła liturgii i nauczanie Ojców Kościoła, prelegent wyjaśnił istotę sakramentalności, co było koniecznym wstępem do dalszych refleksji. Następnie prof. dr hab. Jacek NOWAK SAC (UKSW w Warszawie) w refera-

cie pod tytułem „*Z mojego weźmie i wam objawi*” (J 16, 14). *Liturgia jako kontynuacja posłannictwa Syna Bożego* podjął rozważania na temat Kościoła jako miejsca kontynuacji zbawczego dzieła Chrystusa poprzez posługę apostołów i ich następców. Dla autora referatu Kościół jawi się jako źródło sakramentów, których celem jest jedność całego Mistycznego Ciała Chrystusa. Kolejnym tematem, przedstawionym przez ks. prof. dr. hab. Helmuta SOBECZKĘ (UO), były *Zagadnienia liturgiczne w pierwszym roku nauczania papieża Franciszka*. Podsumowanie pod kątem liturgicznym pierwszego roku pontyfikatu papieża Franciszka ukazało słuchaczom jego postrzeganie liturgii i troskę o nią. Przedstawiciel gospodarzy, dr hab. prof. KUL Waldemar PAŁĘCKI MSF, w swym przedłożeniu *Nauka o obecności misteriów zbawczych w sakramentach w świetle konferencji Odo Casela OSB „Die Mysterien Christi”* ukazał związek między wydarzeniami tworzącymi *Mysteria Christi* a ich sakramentalną obecnością w liturgii Kościoła. Odwołanie się do nauki Odo Casela było dla uczestników swoistą powtórką teologii misteriów, stanowiącej podstawę dzisiejszego widzenia liturgii. Na zakończenie ks. prof. dr hab. Stanisław ARASZCZUK (PWT Wrocław) wygłosił referat pod tytułem *Szafarz egzorcyzmu uroczystego według obrzędów „Egzorcyzmy i inne modlitwy błagalne”*. Przedstawienie łączności sakramentaliów i sakramentów na wybranym przykładzie egzorcyzmów pokazało, że życie liturgiczne nie ogranicza się do sakramentów, ale że są one fundamentem dla innych form uświęcenia.

Najważniejszym momentem sympozjum i uroczystości jubileuszowych była Msza Święta sprawowana w Kościele Akademickim KUL, której przewodniczył bp Adam BAŁABUCH. W jej celebracji wszystkie słowa wdzięczności skierowane pod adresem ks. prof. Czesława Krakowiaka zostały włączone w dziękczynienie eucharystyczne, a przedstawiona nauka o sakramentach świętych znalazła swe liturgiczne ukonkretnienie.

Finałem całego sympozjum i jubileuszu był uroczysty obiad, podczas którego w swobodniejszej już atmosferze uczestnicy spotkania mogli kontynuować naukowe dysputy, jak też odwołać się do osobistych doświadczeń związanych z osobą czci-godnego Jubilata.